Nr. 44. Kraków, styczeń 1914. Rocznik VI.

KRAKOWIANIN

ORGAN TOWARZYSTWA WŁAŚCICIELI REALNOŚCI

Członkowie Towarzystwa właścicieli Realności otrzymują to pismo **bezpłatnie.** — Dla **niečłonków** abonament roczny 6 Koron (sześć). — Numer pojedynczy 50 halerzy.

Redakcya i administracya: ulica Karmelicka L. 15, I. p.

Ogłoszenia przyjmuje Biuro dzienników i ogłoszeń Maryana Hupczyca, Kraków, Jagiellońska 7. Od miejsca za wiersz drobnym drukiem (petit) 30 h. Nadesłane 80 h. za wiersz.

Biuro Towarzystwa właścicieli realności znajduje się przy **ulicy Karmelickiej L. 15, I-sze piętro** i otwarte jest dla członków codziennie od godziny **9 do 12** przed południem i od godziny **3½ do 5** po południu z wyjątkiem niedziel i dni świątecznych.

Wkładka roczna w sumie K 8 winna być zapłacona **z początkiem roku na raz jeden** przez członków w biurze Towarzystwa (ul. Karmelicka L. 15 parter). Członkowie zalegający z wkładką mimo powyższego upomnienia nie będą mogli korzystać z praw członków (§ 5 statutu) i zostaną uznani za występujących z Towarzystwa (§ 7 statutu).

Szanownych Członków prosimy:

O jednanie nowych członków,

O płacenie wkładki w całości z początkiem roku,

O żądanie „Krakowianina“ w lokalach restauracyjnych i kawiarniach,

O korzystanie z „Biura adm. realności“,

O korzystanie z „Gazety pomieszkań“,

O korzystanie z druków wydanych nakładem Tow. właścicieli realności i t. d.

Prosimy o zapłacenie wkładki K 8, za r. 1914.

Zgłaszajcie próżne mieszkania po 1-szym i 15-tym każdego miesiąca w redakcyi **„Gazety mieszkań“**, Karmelicka L. 15, I. p.

Komunikat.

Zawiadamiamy Sz. Członków, że od 1 stycznia 1914, Karty z mieszkaniami do wynajęcia, nalepiamy bezpłatnie na domach przez własnego kursora, prosimy więc wolne mieszkania usilnie kartką lub telefonicznie (1340) zgłaszać w biurze Tow. Karmelicka 15, I. p., a karta **bezzwłocznie** po zgłoszeniu, zostanie nalepioną na domie. — Nadto sprawił Wydział kilkanaście specyalnych gabilotek, które w tych dniach zostaną na domach przy głównych ulicach umocowane. Za gabilotkami będą również umieszczane zgłoszone przez Sz. Członków mieszkania do wynajęcia.

Nadto radzimy Sz. Członkom, aby korzystali z „Gazety mieszkań" i zgłaszali mieszkania do wynajęcia. „Gazeta mieszkań„ zawierająca przejrzyste zestawienie różnego rodzaju mieszkań, jest najpraktyczniejszym sposobem, szybkiego wynajęcia mieszkania. „Gazeta mieszkań" kosztuje tylko 20 hal., i każdy szukający mieszkania chętnie zapłaci tę drobną kwotę, mając wielki wybór szukanych mieszkań, czego najlepszym dowodem, sprzedaż coraz większej ilości Gazety.

Ogłoszenia policza Wydawnictwo Gazety, prawie po cenie kosztów, bo tylko 4 hal. od słowa, wobec czego za b. drobną kwotę można mieszkanie ogłosić, podczas gdy w biurach ogłoszeń opłaty za ogłoszenia są znacznie wyższe, a nadto poszczególne biura posiadają każde tylko część wolnych mieszkań — więc i szukający zmuszony bywa w każdem biurze złożyć opłatę, chcąc otrzymać wykaz szukanych mieszkań, Kupiwszy „Gazetę mieszkań" za 20 hal., znajduje bez trudu i kosztu, wybór mieszkań.

Zwracamy uwagę, że termin do przedkładania fasyi do podatków osobisto-dochodowych na r. 1914. został przedłużony. Wobec tego, na razie niema obowiązku przedkładania fasyi. O terminie przedkładania c. k. Administracya podatków we własnym czasie podatników zawiadomi.

Skoro niezawodnie nastąpi częściowa zmiana ustaw o podatkach osabistych, a zatem także forma układania fasyi ulegnie zmianie, przeto we właściwym czasie, wydamy stosowne wskazówki i pouczenie.

Prezydyum.

Assanacya ścieków miejskich i jej rentowne zastosowanie.

Odczyt Dra H. Wielowiejskiego w wielkiej sali Stow. Techników w Warszawie dnia 31. października p. t.: „Biologiczne odczyszczanie ścieków miejskich i rentowne ich zużytkowanie" zgromadził liczne audytoryum złożone z członków zarówno tegoż Stow., jakoteż Tow. właścicieli nieruchomości i Tow. Miłośników przyrody.

Prelegent, oddając na wstępie hołd miejscu, z którego przemawia — w pałacu zbudowanym przez organizacyę złożoną z 1710 członków rozmieszczonych między Paryżem a Władywostokiem i obejmującym ogrom przedsiębiorczości na terenie większym niż którekolwiek w podobnych w Europie — przedstawia najnowsze rezultaty naukowych badań nad biologią wód w ogólności, a w szczególności nad problemem zanieczyszczania i odczyszczania tychże.

Do niedawna lekceważony lub traktowany jako vis major — problem ten stał się aktualnym z chwilą przeprowadzenia gruntownych badań ze strony wielkim sumptem założonych stacyj hydrobiologicznych w Anglii, Niemczech, po części w Austro-Węgrzech i wykazania możliwości ochrony zdrowia ludzkiego, jakoteż produkcyi rolnej i rybackiej, a także przemysłowej od skutków zanieczyszczenia wód odpadkami jużto przemysłu, jużto zbiorników ludzkich. Ustawa wodna bawarska z r. 1908 postawiła sprawę kategorycznie, a wydanie tejże z objaśnieniami obejmującemi środki odczyszczania — wskazuje już jasno drogę dla wszystkich krajów stojących na odpowiedniej wyżynie kulturalnego uświadomienia.

Trudności wykonania tego postulatu ograniczają się dotychczas do niewielu już tylko punktów — a najważniejszy leży w oczyszczaniu ścieków miejskich, które, jakkolwiek już w wielu miastach zachodnich z pomyślnym przeprowadzone skutkiem (pola irrygucyjne pod Paryżem i Berlinem — biologiczue oczyszczalnie we wszystkich prawie wielkich miastach Anglii) — były dotychczas tak kosztowne, że o ogólnem a zwłaszcza przymusowem ich wprowadzeniu nie mogło być mowy.

Położenie zmieniło się atoli od lat paru, kiedy doświadczenia monachijskiej sekcyi biologicznej pod kierunkiem Prof. B. Hofera wykazały zalety oczyszczania ścieków miejskich w stawach rybnych, gdzie takowe w odpowiedniem rozcieńczeniu i pod ciągłą kontrolą fachowych biologów i chemików — dają się w zupełności nietylko unieszkodliwić, ale wprost rentownie zużytkować w produkcyi mięsnej, dochodzącej już teraz kilkuset kilogramów rocznego przyrostu na hektarze.

Prelegent wyjaśnia teoretyczną stronę odnośnych procesów, nad którem i pracuje sam już od lat 30-tu na podstawie najnowszych, bezpośrednio przez Prof. Hofera powierzonych mu informacyj, jakoteż osobistej bytności w Strasburgu w Alz bież. roku, gdzie odnośne doświadczenia odbywają się na specyalnych, przez gminę miejską założonych stawach, które w najbliższym czasie mają objąć już przestrzeń potrzebną na odczyszczenie wszystkich ścieków tego miasta (2—3000 mieszkańców na 1 ha).

W tej sprawie wyszły w ostatnich czasach następujące publikacye:

H. W. Abwässerfrage u. die Wassergesetze Wiener land. Zeitung, 1912.
H. W. Abwässerfrage, tamże 1912.
H. W. Zanieczyszczenie wód i odnośne ustawodawstwo. Rolnik, 1912.
H. W. Biologiczne metody odczyszczania ścieków. Rolnik, Lwów 1913.
H. W. Vertrag geh. im Ingenieur und Architektenvereine in Wien, am 2. Apr. 1913. Zeitschr. d. Ing. u. Arch. Verein. Wien 1913.
— Protokoł zgromadzenia Stow. techników 31. X. 1913. Przegl. techniczny Nr. 45. Warszawa 1913.

Proces biologiczny charakteryzuje prel. jako rawitalizacyę organicznych ale zdezorganizowanych produktów życia wyższych organizmów na drodze zasilenia wody zawierającej drobnoustroje z zachowaniem tej ważnej cały sekret odnośnej manipulacyi stanowiącej zasady, hodowli organizmów konsumujących bakterye zarówno chorobotwórcze jakoteż gnilne, przez co następuje oczyszczenie odnośnych odpływów. Organizmy te — których różne rodzaje prel. przedstawił w znacznych powiększeniach na obrazach

świetlnych — stanowiące t. zw. plankton — są normalnem pożywieniem ryb karpiowatych oraz pewnych łososiowatych (koregony t. j. sieje, sielawy i i.), posiadających apąrat skrzelowy specyalnie do tego przystosowany w formie misternych cedzideł, z których jedno podawano obecnym do oglądania w naturze.

Na zakończenie wykładu przedstawił prel. plany stawów doświadczalnych w Strasburgu oraz sprawozdanie fachowej komisyi m. Hamburga, która o tych urządzeniach, jakoteż jakości odnośnych produktów jak najpochlebniejszą wydała opinię — a zarazem zestawił zasadniczą różnicę tej nowej biologicznej metody oczyszczania wód odpływowych miejskich od dawniejszych wykazując, iż dawniejsze sposoby oczyszczania ścieków zarówno przy pomocy gruboziarnistych (Tropfkörper — percolating beds — Oxydalionsverfahren") lub drobnoziarnistych filtrów o przepływie stałym (continous filters — continous flow tanks) lub przerywanym (intermitted filtors) — mają wszystkie tę niedogodność, iż nie przynoszą żadnego pokrycia odnośnych wydatków, wynoszących zazwyczaj (np. w miastach angielskich, badanych inż. Alb. Schielego) znaczne, bo do 28 M. na głowę ludności dochodzące dopłaty.

Jedyna dotychczas znana, a na na produkcyę rolną lub ogrodową obliczona metoda pól irrygacyjnych, projektowanych obecnie we Lwowie oraz Warszawie, przedstawia w porównaniu ze stawami rybnymi następujące niedogodności:

a) Potrzebuje 10 razy większej przestrzeni gruntów, t. j. 1 ha na 200 mieszkańców, podczas gdy 1 ha stawu oczyszcza ścieki w stosunku 2—3 tysięcy.

b) Nie przeprowadza ostatecznego oczyszczania tychże, tak iż, np. pod Berlinem zastosowaną być musi powtórna irrygacya (Doppelberieselung) podnosząca odnośne koszta.

c) Powoduje znaczne zanieczyszczenie powtetrza okolicznych przestrzeni, jak to stwierdzili najwiarygodniejsi świadkowie.

d) Funkcyonuje jedynie w miesiącach letnich o pełnej wegetacyi, poza którymi nietylko produkcyjność, ale i filtracyjna działalność podlega zupełnej stagnacyi.

e) Po dłuższem (np. kilkoletniem) funkcyonowaniu następuje deteroracya produkcyi przez zasklepienie powierzchni (Verschlickung der Oberfläche) i konieczność dłuższego wypoczynku.

f) Wymaga uprzedniego oczyszczenia przy pomocy kosztownych urządzeń mechanicznych (zaprojektowano takowe we Lwowie na kwotę 500.000 koron z zastrzeżeniem, iż zapewne wyniesie znacznie więcej) — podczas gdy system stawowy wymaga tylko (zdaniem prof. Hofera) „eine ganz primitive Vorklärung", t. j. osadzenia najgrubszych przedmiotów, jak kalosze, kawałki skóry itp., gdyż szlam zostaje zużytym przez drobnoustroje jakoteż kaczki na tych stawach hodowane.

g) W ogólności jest nierentowną i prędzej czy później ustąpić musi metodzie stawowej, przynoszącej z górą 500 kg. rocznego przyrostu z hektara, a przedstawiającej szerokie pole postępu na drodze dodatkowego, mineralnego nawożenia i dodatkowych obsad, w których także i najszlachetniejsze ryby, jak okoniopstrągi, liny, pstrągi tęczowe i koregony znajdą szerokie zastosowanie*).

Mowca poddaje powyższe uwagi światłej rozwadze zgromadzonych, w pierwszym zaś rzędzie członków Stow. techników, którch wysoka kompetencya i przedsiębiorczość tak wspaniałemi się szczyci zdobyczami.

W ożywionej dyskusyi, w której zabierali głos pp. Inż. Gomuliński, p. Machleid, p. Eberhardt, przemówił także p. Boczkowski, zasłużony prezes Tow. weterynarzy, który w fachowym i znakomitym wywodzie poparł przemówienie referenta, podnosząc doniosłość oczyszczenia wód w ogólności, jako postulat humanitarny i cywilizacyjny, a także wartość produkcyi rybnej dla szerokich warstw najbiedniejszej ludności wielkiego miasta, wyjaśniając zarazem, iż produkcya odnośna nie przyniesie uszczerbku produkcyi stawów wiejskich, potrzebnych zawsze dla hodowli zdrowego narybku dla stawów miejskich, gdzie tenże, w obce intenzywnej hodowli kaczek wprowadzonych przez prof. Hofera jako środek wytępienia szkodliwej rybom rzęsy wodnej i konsumcyi szlamu, narażonym byłby na niebezpieczeństwa. Mowca podnosi także ważność i potrzebę przeprowadzenia dokładnych badań nad fauną i florą drobnoustrojową dorzecza Wisły i popiera postulaty referenta co do potrzeby założenia i utrzymania stacyi biologicznej w Warszawie na wzór Monachijskiej, w której koncentrowałyby się odnośne badania.

Po dyskusyi przedwodniczący Eberhardt gorąco podziękował prelegentowi za trud umyślnego przybycia do Warszawy i wygłoszenia odczytu o sprawie tak ważnej dla hygieny miast, z czego wyniesie bezwątpienia inicyatywa rentownego oczyszczania ścieków także innych miast Królestwa polskiego a także w Rosyi, za przykładem w Austryi, gdzie w różnych punktach, jak w Gracu, Bernie morawskiem i i. m. rozpoczęto już odnośne przygotowania.

---

*) W ciągu publikacyi niniejszego sprawozdania otrzymał Dr. W. sprawozdanie z tegorocznego jesiennego wyłowu w stawach doświadczalnych w Strasburgu, gdzie inż. Clodot podaje produkcyę na 540—566 kg. z hektara! (Przyp. Red.).

Dodatek redakcyi Krakowianina.

Powyższy problem, traktowany szeroko wśród sfer decydujących m. Warszawy — powinien zwrócić uwagę nietylko mieszkańców m. Krakowa, lecz także innych miast naszych, których stosunki zdrowotne, w prymitywnym będące stanie — wymagają kanalizacyi. Brak tej ostatniej uniewinniano dotychczas brakiem pokrycia odnośnych kosztów. Wobec kategorycznych faktów, stwierdzających możność rentownego zużytkowania marnowanych dotychczas zawartości ścieków — uniewinnienie to odpada najzupełniej, gdyż chociażby w początkach może — dochody stawów Hoferowskich — niezupełnie pokrywały oprocentowanie i amortyzacyę całego funduszu kanalizacyjnego — to stanowić muszą w każdym razie poważną w tej mierze ulgę.

Że zaś produkcya wielkiej ilości mięsa rybnego w najprzedniejszym gatunku nie może być lekceważoną wobec rzeszy tak źle odżywianych mieszkańców miast naszych — nie ulega żadnej wątpliwości.

Celem wyprowadzenia z powyższych uwag odpowiednich praktycznych wniosków za przykładem Strassburga, Monachium, Gracu, Berna mor. itd., które projekta odnośne już wprowadziły w życie — Tow. właścicieli realności proponuje specyalną konferencyę w tej sprawie w najbliższym czasie.

Redakcya.

Kilka słów o administracyi realności.

Przed niespełna rokiem zorganizowało Towarzystwo właścicieli realności w Krakowie na życzenie wielu właścicieli i właścicielek realności „Biuro administracyi realności" wykonując powierzone czynności małym kosztem, — niestety zbyt mało szanownych właścicieli korzysta dotąd z tego Biura, jakkolwiek częstokroć użalają się, iż bywają narażeni na różne nieprzyjemności a nawet i szkody z powodu, że administracyę muszą częstokroć powierzać już to osobom do tego nieukwalifikowanym lub nietaktownym, jużto sprawującym obowiązek ten niedbale, a częstokroć nie dającym odpowiedniej gwarancyi.

Przypominając tedy istnienie „Biura administracyi realności", którego zadaniem jest:

a) poruczać i wykonywać powierzone administracye przez osoby ukwalifikowane, taktowne i dające pod każdym względem odpowiednią gwarancyę;

b) należyte, fachowe, na przepisach ustaw oparte załatwianie wszelkich, w zakres administracyi wchodzących czynności (sprawy podatkowe, fasye do podatku domowo-czynszowego, osobisto-dochodowego i rentowego, listy główne i szczegółowe, umowy z lokatorami, sprawy najmu, interwencye w zastępstwie właścicieli u władz, załatwianie spraw dotyczących fasyi w administracyi podatków itd. itd.), wogóle załatwianie dla Szan Właścicieli i Właścicielek realności i w ich zastępstwie wszelkich czynności, aby im w ten sposób oszczędzić konieczność osobistego załatwiania obowiązków z posiadaniem domu połączonych, jak konieczność osobistej interwencyi u władz i t. p. Stosunek właściciela do administratora powinien polegać na zupełnem zaufaniu, — z pełnem zaufaniem zaś można powierzyć realność, a zatem swe mienie jedynie osobie na zaufanie takie zasługującej. Ileż to nieprzyjemności doznali już właściciele wskutek powierzania administracyi osobom niepowołanym, jakże trudno taki stosunek rozwiązać, zwłaszcza, że administrator zazwyczaj niechętnie pozbywa się wynagrodzenia za administracyę pobieranego, w iluż to wypadkach właściciel z powodu przeszkód stawianych przez administratora nie może swego domu sprzedać, w iluż to wypadkach właściciel bywa wskutek nietaktu administratora, narażony na nieprzyjemności z władzami lub lokatorami. Częstokroć zdarza się, że właściciele wyznaczają wynagrodzenie administratorowi procentowo, w stosunku do wysokości uzyskanego czynszu, a administratorzy chcąc uzyskać wyższe wynagrodzenie podwyższają niezmiernie czynsze wywołując niezadowolenie lokatorów, powodując niezliczone nieprzyjemności dla właścicieli.

Zadaniem „Biura administracyi realności" jest wszelkim tego rodzaju niewłaściwościom zapobiegać, właścicielom realności, którym w obecnych czasach nikt znający stosunki nie może pozazdrościć nazwy „Właściciel domu", — o ile możności oszczędzić kłopotów z własnością tą połączonych.

Wzywamy i prosimy tedy Was Szan. Właściciele i Właścicielki realności o ile nie chcecie, lub nie możecie swoimi domami administrować, powierzajcie i oddawajcie administracye do „Biura administracyi realności" zaprowadzonego przy Towarzystwie właścicieli realności w Krakowie.

Zwracamy uwagę, że Szan. Właściciele i Właścicielki realności mogą też **powierzać tylko niektóre czynności,** dotyczące spraw z posiadaniem realności połączonych. Zdarza się bowiem, że Właściciel lub Właścicielka sami załatwiając właściwy zarząd realnością (wynajmywanie mieszkań, odbieranie czynszów, przyjmowanie i oddalanie dozorcy domu, płacenie podatków, rat bankowych i t. p.) pragną jedynie powierzyć inne czynności jak sprawy podatkowe, fasye, listy główne i szczegółowe sprawy najmu, wypowiedzeń, interwencye w sprawach fasyi w administacyi podatków u innych władz i t. d. W tych wypadkach możliwe jest oddawanie do Biura załatwianie wyłącznie tych spraw.

DZIAŁ INFORMACYJNY.

I.

Druki.

Dla członków są do nabycia w biurze Towarzystwa właścicieli realności (ul. Karmelicka L. 15, I. p.) w godzinach urzędowych codziennie od 9—12 przed południem i od 3½ do 5½ po południu, z wyjątkiem niedziel i świąt, **następujące formularze:**

Druk Nr. 1/2. Formularze warunków (umów) najmu wraz z regulaminem porządku domowego, po cenie 12 h.

„ Nr. 3. Doniesienie o próżnostaniu mieszkań po cenie 4 h.

Druk Nr. 4. Doniesienie o wynajęciu mieszkań, po cenie 4 h.

„ Nr. 5. Karty na ogłoszenia na bramach mieszkań do wynajęcia, 4 h.

*) Druk Nr. 1 i 2 kosztowały dotąd każdy po 10 h obecnie razem 12 h.

II.

Porada prawna i techniczna.

Członkom Tow. udziela prezes **Dr. Franciszek Mussil** bezpłatnie wszelkich informacyi w sprawach dotyczących właścicieli realności, oraz **porady prawnej** w sprawach skarbowych, podatkowych i stosunków najmu dotyczących, codziennie od godziny 3½ do 5 popołudniu, z wyjątkiem niedziel i świąt (Karmelicka L. 15, I. p.). **Porady technicznej** udziela członkom bezpłatnie wiceprezes Towarzystwa inżynier arch. **Stanisław Gabryel Żeleński** od godziny 3 do 5 popołudniu w swem biurze przy al. Krasińskiego 23, codziennie, ewentualnie za poprzedniem porozumieniem się telefonem (Nr. 137).

III.

„Fasye".

Zwracamy uwagę, że na żądanie załatwia się dla Szanownych członków przez cały rok wszelkie sprawy podatkowe jak:

1) Fachowe na przepisach ustaw oparte sporządzanie przez cały rok wszystkich fasyi a mianowicie do podatku osobisto-dochodowego, do podatku rentowego, powszechnego, podatku zarobkowego, podatku domowo-czynszowego oraz listy główne i szczegółowe.

2) Przestrzeganie i utrzymywanie ewidencyi terminów przedkładania fasyi.

3) Wnoszenie wszelkich fasyi, list i pism do c. k. Administracyi podatków w terminach ustawą przepisanych.

4) Interwencya w zastępstwie stron w c. k. Administracyi podatków w sprawach podatkowych (przy załatwianiu i wyjaśnianiu usterek do fasyi do podatku osobisto-dochodowego, wykazywaniu potrąceń, przy sprostowaniu przez Władzę dochodu zeznanego z domu, przy fasyi do podatku domowo-czynszowego i t. d.).

5) Sporządzanie odwołań i rekursów od niesprawiedliwych wymiarów podatków do wyższych Instancyi.

W ten sposób strona unika obowiązku i konieczności myślenia przez cały rok o różnych terminach, unika nakładania grzywien za nieprzedłożenia fasyi w przepisanych terminach, (grzywny te od K 20 i wyżej w zasadzie Władza nie odpisuje), unika konieczności osobistej interwencyi w c. k. Adm. podatków.

Należyte, na przepisach ustaw oparte układanie fasyi i sporządzanie odwołań rekursów, jakoteż przestrzeganie terminów, jest bardzo ważne. Nieprzedkładanie fasyi w terminach ustawą przepisanych, pociąga za sobą utratę prawa wnoszenia środków prawnych (odwołań, rekursów), dlatego też w przeważnej części odwołania i rekursy nie odnoszą skutku, gdyż Władza takowe ze względów formalnych odrzuca, nie wchodząc w merytoryczne ich załatwienie.

IV.

Ważne dla właścicieli realności i lokatorów, praktyczny sposób szybkiego wynajęcia mieszkań.

Każdemu właścicielowi zależy na tem, aby mieszkania w jego domu były zajęte, względnie aby próżne mieszkania jak najprędzej mógł wynająć. Środkiem umożliwiającym jak najszybsze wynajęcie mieszkań jest gazeta, w którejby wszystkie do wynajęcia będące pomieszkania, pojedyncze pokoje i lokale były przejrzysto zestawione, a w szczególności, aby osobno zestawiane były pojedyncze pokoje, osobno zaś mieszkania po 2, 3, 4 i t. d. pokoi.

Cel ten spełnia gazeta wynajmu mieszkań i sklepów dając szukającym bardzo tanim kosztem wybór szukanych mieszkań, zaś właścicielom dając za uiszczeniem drobnej opłaty za ogłoszenie możność łatwego i szybkiego wynajęcia mieszkania. „Gazeta mieszkań i sklepów do wynajęcia prowadzi także wykaz poszukiwanych do najęcia mieszkań i sklepów.

Praktycznym jest także dział dotyczący wykazu **poszukiwanych i będących** na sprzedaż, względnie zamianę domów, oraz poszukiwanych i będących do ulokowania kapitałów na hipoteki.

Pierwszy okazowy numer **„Gazety mieszkań i sklepów do wynajęcia“, oraz wykaz poszukiwanych do kupna i będących na sprzedaż,** względnie zamianę domów i wykaz poszukiwanych i będących do ulokowania na hipoteki pieniędzy“ załączony był dla Szanownych Członków bezpłatnie w poprzednim numerze Krakowianina. Redakcya zaprasza zainteresowanych do jak najliczniejszego korzystania z tej gazety, a Szan. Członkowie, którzy pragną wolne mieszkania ogłosić w wyjść mającej po 1 szym stycznia gazecie, ze chcą takowe zaraz po 1-szym stycznia zgłaszać w redakcyi.

Gazeta wychodzi po 1-szym i 15-tym każdego miesiąca i jest do nabycia we wszystkich większych trafikach i w administracyi przy ul. Karmelickiej L. 15, I p. (Tel. 1340) Cena egzemplarza 20 h. Cena drobnych ogłoszeń, po 4 h od słowa. Większe inseraty według umowy

Właściciele realności zechcą więc mieszkania i sklepy do wynajęcia będące zgłaszać **zawsze zaraz** po 1-szym i po 15-tym każdego miesiąca do administracyi przy ul. Karmelickiej L. 15, I. p. (Tel. 1340) codziennie od 9 - 12 przedpołudniem i od $3^1/_2 - 5^1/_2$ po południu z wyjątkiem niedziel i świąt.

V.

Spis mieszkańców dla oznaczenia ilości wody wolnej od opłaty taryfowej.

Przypominamy Szanownym Członkom, że z początkiem roku 1914. obowiązani byli podać do wiadomości Zarządu wodociągu miejskiego na drukach, które bezpłatnie otrzymać mogą w Zarządzie wodociągu miejskiego i w biurze Towarzystwa właścicieli realności ul. Karmelicka L. 15 I. p., spis mieszkańców z r. 1913; wyszczególnieniem imiennie wszystkich lokatorów (stale zamieszkałych wraz z członkami rodziny, podnajemcami [sublokatorami] i służbą). Podanie takich spisów leży w interesie właścicieli realności, gdyż ilość wody na użytek domowy wolna od opłaty wynosi 50 litrów na głowę mieszkańca i dobę; za wodę spotrzebowaną ponad tę maksymalną ilość pobiera gmina opłatę taryfową od każdego m^3 nadwyżki.

VI.

Stopa podatku domowo-czynszowego w r. 1914 wynosić będzie 22%, zaś potrącenia tytułem kosztów konserwacyi i umorzenia 24%.

VII.

Tabelka terminów płatności podatków.

Termin do zapłacenia każdego podatku wynosi 14 dni. Termina zapadłości są dla podatku domowo-czynszowego i powszechnego podatku zarobkowego 1 stycznia, 1 kwietnia, 1 lipca i 1 października każdego roku, dla podatku osobisto-dochodowego i rentowego 1 czerwca i grudnia każdego roku.

VIII.

Czarna Księga.

Przypominamy Szanownym Członkom, że w biurze Towarzystwa właśc. realn. znajduje się **„Czarna księga“** z wykazem nie zasługujących na zalecanie lokatorów i dozorców domów.

Wskazanem-by było, aby Szanowni Członkowie, będąc zwłaszcza w ostatnich czasach narażeni na różne szykany, z wykazu tego korzystali.

Właściciele realności winni przed wynajęciem mieszkania zasięgać w biurze Towarzystwa informacyi o lokatorze.

ROZMAITOŚCI.

I.

Broszurka: O projekcie miejskiej opłaty od przyrostu wartości gruntów w Krakowie (Dra Alfreda Szołayskiego). Wydanie Towarzystwa właścicieli realności. Do nabycia w Biurze Towarzystwa, Karmelicka 15, I. p., po cenie 50 hal.

II.

Wydział Towarzystwa uprzejmie prosi Szan. Członków, którzy wskutek sprzedaży swych realności, zgłaszają wystąpienia z Towarzystwa, aby zechcieli **nakłaniać** nowonabywców do zapisywania się na członków. Leży to nawet w interesie Szan. Członków, którzy wśród roku realności sprzedają, gdyż o ile nowonabywca nie wstąpi jako członek, w takim razie dawny obowiązany jest wkładkę do końca roku zapłacić.

III.

Uprzejmie **zawiadamiamy** Szan. Członków, że od 1 stycznia 1914 r. wkładki nie będą więcej wpłacane na książkę jak dotychczas, lecz za pomocą osobnych **kart** tak, iż dla każdego członka przeznaczoną będzie osobne karta. Celem uniknięcia nieporozumień upraszamy, aby każdy członek płacąc wkładkę, w p i s a ł k w o t ę i w ł a s n o r ę c z n i e s i ę p o d p i s a ł.

IV.

W myśl § 5 Statutu

Członek, który wkładkę roczną K 8 zapłacił, ma prawo:

1) **do bezpłatnego ogłaszania** mieszkań jakie członkowie mają do wynajęcia w swych realnościach;

2) do wstępu na posiedzenia, Walnego Zgromadzenia, wiece i t. p.;

3) **do bezpłatnego informowania się** w kancelaryi Towarzystwa przy ulicy Karmelickiej L. 15, I. p. we wszelkich sprawach, dotyczących spraw właścicieli realności, zgłaszania się względem administratorów i dozorców domów i informowania się co do kwalifikacyi tychże, zasięganie bezpłatnej porady prawnej we wszystkich sprawach skarbowych, podatkowych i stosunku najmu dotyczących;

4) nadto otrzymuje członek bezpłatnie pismo „Krakowianin“, w którym podaje się do wiadomości wszelkie sprawy i praktyczne wskazówki, dotyczące właścicieli realności;

5) jakoteż wszelkie inne pisma dla członków przez Towarzystwo wydawane;

6) w końcu ma prawo korzystania z założonego przez Towarzystwo **Biura administracyi realności.**

V.

Każdy członek, któryby „Krakowianina“ nie dostał, zechce się zgłosić do biura Towarzystwa (ul. Karmelicka L. 5, I. p.).

Reklamacye będą tylko do 14 dni uwzględniane. Reklamacye są wolne od opłaty pocztowej.

Celem umożliwienia skutecznego doręczania „Krakowianina“ upraszamy o bezzwłoczne zawiadamianie ustne lub korespondentką w razie zmiany mieszkania.

VI.

Po myśli § 7 statutu członek wystąpić może z Towarzystwa z końcem roku i powinien przynajmniej na 15 dni przed końcem roku o wystąpieniu swem zawiadomić pisemnie Prezydyum.

Zaniedbanie tego terminu pociąga za sobą obowiązek uiszczenia wkładki na rok następny.

VII.

Tabelka terminów płatności podatków. Termin do zapłacenia każdego podatku wynosi 14 dni. — Termina zapadłości są: dla podatku domowo-czynszowego i powszechnego podatku zarobkowego 1-go stycznia, 1-go kwietnia, 1-go lipca, 1-go października każdego roku, — dla podatku osobisto-dochodowego i rentowego, 1 czerwca i 1-go grudnia każdego roku.

VIII.

Biuro administracyi realności

przy Towarzystwie właścicieli realności w Krakowie ul. Karmelicka 15 I. p. przyjmuje pod bardzo przystępnymi warunkami **całkowite administracye realności** oraz **częściowe** (załatwianie spraw podatkowych, fasyi, interwencye u władz, sprawy najmu, wypowiedzeń itd.) dając Sz. właścicielom gwarancyę należytego załatwiania tych agend, oraz zapewniając należyte fachowe, na przepisach ustaw oparte załatwianie wszelkich w zakres administracyi wchodzących czynności.

IX.

Dział pożyczek hipotecznych.

Do umieszczenia na solidne hipoteki kilkadziesiąt tysięcy koron w całości lub częściowo.

Nowi członkowie.

636. Bakałowicz Helena, 637. Rozwadowski Józef, 638. Ledóchowski hr. Miecz., 639. Dr. Krokiewicz Antoni — zgłosił prezes Dr. Mussil.

640. Kuczyński Franciszek, zgłosił p. Klimczyk.

641. Małachowski Eugeniusz, 642. Horak Antoni, 643. Dębski Antoni, 644. Zgrom. OO. Karmelitów Bosych — zgłosił prezes Dr. Mussil.

645. Elterlein Zygmunt, zgłosił p. Klimczyk.

646. Muchowicz Marya, zgłosił p. Markwiczyński.

647. Piasecki Adam, 648. Mikuszewski Wilhelm — zgłosił p. Klimczyk.

649. Kupczyńska Marya, 650. Zgrom. PP. Norbertanek św. Ducha, 651. Chwalibogowska L., 652. Bańkowska Natalia, 653. Niedziałkowscy, 654. Horainowa Olga, 655. Niziński Kazimierz, 656. Olechowski Antoni, 657. Mikulski Franciszek — zgłosił prezes Dr. Mussil.

Skład komisyi redakcyjnej „Krakowianina“: X. Prof. Dr. J. Korzonkiewicz, Dr. Franciszek Mussil, Dr. Alfred Szołayski, inż. Stan. Gabryel Żeleński.

Wydawca i Redaktor odpowiedzialny: **Dr. Franciszek Mussil.** — Nakładem Towarzystwa właścicieli Realności w Krakowie.
Czcionkami Drukarni Związkowej w Krakowie (ul. Mikołajska L. 13), pod zarządem A. Szyjewskiego.